

Proces eksproprijacije zemljišta prilikom realizacije projekta izgradnje 400 kilovoltnog kV dalekovoda od Lastve do Pljevalja završen je u 96,62 odsto slučajeva, saopšteno je iz Crnogorskog elektroprenosnog sistema CGES.

“Kada je u pitanju dionica 400 kV dalekovoda Lastva - Čevo - Pljevlja, koja broji 650 stubnih mjesta, proces otkupa zemljišta na privatnom vlasništvu je pri samom kraju, odnosno otkupljeno je oko 96,62 odsto, ili 344 predmeta od ukupno 356. To znači da su CGES i vlasnici zemlje uglavnom uspjeli da pronađu zajedničko rješenje”, rekli su agenciji Minibus iz CGES-a.

Sa ostalim vlasnicima, kako su objasnili, prethodili su razgovori i pregovori, koji do danas nijesu bili uspješni.

“To ne znači da je iscrpljena svaka mogućnost pronalaženja rješenja za obje strane. No, i u takvim situacijama, postoji jasno definisana zakonska procedura o postupanju”, kazali su iz CGES-a.

Iz CGES-a su podsjetili da se projekat realizacije 400 kV dalekovoda Lastva - Čevo - Pljevlja izvodi u sklopu obaveze iz Ugovora o koordinaciji projekta povezivanja elektroenergetskih sistema Crne Gore i Italije, kao i zbog potrebe jačanja prenosne mreže, kako bi se stvorili preduslovi za poboljšanje ekonomskog razvoja crnogorskog primorja i sjevernog dijela države.

Projekat podrazumijeva izgradnju dva dalekovoda i trafostanice Lastva.

Vlada je u julu 2011. godine usvojila detaljni prostorni plan za koridor dalekovoda 400 kV sa optičkim kablom od crnogorskog primorja do Pljevalja i podmorski kabl, 500 kV, sa optičkim kablom Italija - Crna Gora, sa strateškom procjenom uticaja na životnu sredinu, čime su stvoreni preduslovi za realizaciju projekta.

Iz CGES-a su kazali da je na osnovu podataka iz projektne dokumentacije Uprava za nekretnine izradila Elaborat eksproprijacije, na osnovu kojeg je Vlada proglasila javni interes za eksproprijaciju nepokretnosti za izgradnju dalekovoda Lastva - Čevo i Čevo - Pljevlja.

“Komisija koju formira Uprava za nekretnine je obavila procjenu vrijednosti zemljišta koje je potrebno eksproprijirati i CGES je, u skladu sa zakonskom regulativom, na poseban račun Ministarstva finansija deponovao novac definisan procjenom i počeo postupak eksproprijacije zemljišta”, kazali su iz CGES-a.

Iz CGES-a su naveli da je njihova namjera i želja bila da sa vlasnicima zemljišta postignu sporazum na obostrano zadovoljstvo, što je u značajnom broju i bio slučaj.

“Može se konstatovati da je u ovom trenutku CGES odradio najveći dio veoma teškog i odgovornog posla. Veliki broj vlasnika je prepoznao interes u izgradnji ovakvog

elektroenergetskog objekta i sporazumno pristao da ustupi svoju zemlju uz razumnu nadoknadu”, rekli su iz CGES-a.

Eksproprijacija za trafostanicu Lastva je završena i cjelokupno zemljište je upisano na ime CGES-a.

Iz CGES-a su podsjetili da je održan veliki broj javnih rasprava vezano za procjenu uticaja projekta izgradnje dalekovoda Lastva-Čevo-Pljevlja na životnu sredinu i to u Kotoru, Cetinju, Nikšiću, Šavniku, Žabljaku i Pljevljima.

“U cijelom svijetu, postoje primjeri suživota ljudi i dalekovoda i građevinskih objekata. To je kompromis koji sa sobom nosi savremen način života. Ipak, ono što je ključno u svemu tome jeste da postoje jasni propisi i regulative koji uređuju tu problematiku”, dodali su iz CGES-a.

CGES je, prema riječima njegovih predstavnika, prilikom realizacije projekta izgradnje dalekovoda od Lastve do Pljevalja sproveo kompletne procedure u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom, kao i politikom Evropske banke za obnovu i razvoj EBRD iz te oblasti.

“Cilj je samo jedan - povećanje sigurnosti u snabdijevanju električnom energijom svakog dijela naše Crne Gore”, dodali su iz CGES-a.

Kada su u pitanju benefiti tog projekta, iz CGES-a su kazali da su oni višestruki.

Neki od njih su, kako su saopštili, priključenje interkonektivne veze Crne Gore i Italije podmorskim kablom, što u konačnom treba da dovede do smanjenja tarife za prenos za potrošače u Crnoj Gori.

“Benefiti su i stvaranje preduslova za razvoj infrastrukturnih projekata na sjeveru i na jugu Crne Gore, poboljšanje naponsko-reaktivnih prilika, smanjenje gubitaka u prenosnoj mreži, mogućnost dvostranog napajanja trafostanica Brezna i Žabljak”, rekli su iz CGES-a.

Ekspert za energetiku i profesor na Univerzitetu Crne Gore, Milutin Ostojić je, govoreći o mogućem štetnom uticaju dalekovoda na zdravlje ljudi i životnu sredinu, kazao da izgradnja dalekovoda zauzima prostor kroz koji prolazi i da izaziva ograničenja namjene koja su detaljno opisana u Pravilniku o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova.

“Procjena umanjena ekonomske dobiti utvrđuje se dogovorom ili u posebnom sudskom postupku uz obavezno učešće vještaka elektro, građevinske i poljoprivredne struke. Za svaki dalekovod obavlja se procjena uticaja na životnu sredinu, sa ciljem da se utvrde sve negativne posljedice i mjere za njihovo uvođenje u propisane granice”, rekao je Ostojić agenciji Mina-business.

On je saopštio da u Crnoj Gori 400 kV dalekovodi postoje preko 40 godina i da su iskustva pokazala da nijedan stub do sada nije srušen.

“Dosadašnji dalekovodi su projektovani samo u odnosu na dodatni teret ili na pritisak vjetra,

zavisno od toga šta je nepovoljnije. Novi evropski pravilnik iz maja 2012. godine predviđa istovremeno uzimanje u obzir pritiska vjetra i dodatnog tereta, kao što su led i snijeg. Mehanički proračun dalekovoda Čevo-Pljevlja obavljen je u skladu sa tom preporukom, što je garancija njegove pouzdanosti”, tvrdi Ostojić.

On je rekao da su u Crnoj Gori u prošloj godini počeli da se primjenjuju Zakon o zaštiti od nejonizujućeg zračenja i Pravilnik o granicama izlaganja elektromagnetnim poljima.

“Naš pravilnik urađen je potpuno u skladu sa Direktivom Evropskog parlamenta i Savjeta, od juna 2013. godine, u kojem su dati minimalni zahtjevi u odnosu na bezbjednost i zdravlje osoba izloženih nejonizujućem zračenju, uz napomenu da je za područje ekstremno niskih učestanosti naš pravilnik, ipak, restriktiviji. Novi dalekovod od Lastve do Pljevalja zadovoljava pravilnik u cjelosti”, rekao je Ostojić.

On je objasnio da se vrlo često u javnosti ne pravi razlika između vrsta zračenja i izvora zračenja, pa se nejonizujuće zračenje dalekovoda posmatra kao da pripada jonizujućem zračenju, a često se poredi i sa alfa, beta ili gama zračenjem.

“Na ljestvici izvora zračenja najmanje je štetno električno i magnetno polje koje stvaraju izvori ekstremno niskih učestanosti, kojima pripadaju i dalekovodi. Kod dalekovoda je u pitanju nejonizujuće zračenje, koje je manje opasno od onog koje proizvode radio i televizijski uređaji, a da ne govorimo o mobilnoj telefoniji”, rekao je Ostojić.

On je kazao da su jačine električnog polja i magnetne indukcije na visini jednog metra iznad tla mjerene u koridorima postojećih dalekovoda 400 kV u Crnoj Gori.

“Izmjerne vrijednosti bile su znatno ispod graničnih vrijednosti propisanih Pravilnikom. Čak se može zaključiti da u nekim slučajevima magnetna indukcija ispod dalekovoda ima manju vrijednost na jedan metar iznad zemlje od magnetne indukcije koju stvaraju pojedini kućni uređaji, na primjer neke vrste fenova za kosu ili usisivača”, rekao je Ostojić.

On je saopštio da je proračun električnog polja i magnetne indukcije ispod i pored dalekovoda Čevo - Pljevlja, realizovan sa posebnom pažnjom na cijeloj trasi, a naročito na dionicama pored naselja i stambenih objekata.

“Za cijelu trasu dalekovoda napravljeni su ortofoto snimci pojasa širine 100 metara na kojima se vide jasno svi objekti i njihov položaj u odnosu na dalekovod, kao i sva ukrštanja sa drugim vodovima i putevima i poljoprivrednim parcelama. Svugdje gdje je bilo potrebno, traženo je od projekatanta da naprave potrebne modifikacije projekta, što su oni i uradili. Sada se može zaključiti da polja imaju znatno manju vrijednost od granične”, rekao je Ostojić.

Opšti zaključak je, kako je dodao, da rezultati proračuna polja ispod i u blizini dalekovoda Čevo - Pljevlja jasno pokazuju da će nivo zračenja biti znatno ispod graničnih vrijednosti

koje su propisane Pravilnikom i preporukama Internacionalne komisije za zaštitu od nejonizujućeg zračenja.

On je kazao da u blizini Termoelektrane Pljevlja, u naselju Komini, trenutno postoje još četiri dalekovoda i to 110 kV, dva dalekovoda 220 kV iz Hidroelektrane Piva i jedan 35 kV dalekovod.

“Napravljen je proračun ukupnog električnog polja koje stvaraju svi dalekovodi i pokazalo se da je u naselju Komini, na mjestima na kojima se ukršta dalekovod 400 kV sa postojećim 110 kV i 35 kV dalekovodima, jačina polja manja od polja kada bi bio samo dalekovod 400 kV”, objasnio je Ostojić.

On je saopštio da, bez obzira na činjenicu da su jačine električnog i magnetskog polja ispod i pored dalekovoda u naselju Komini manje od vrijednosti propisanih Pravilnikom, nije nimalo prijatno živjeti u neposrednoj blizini tolikog broja dalekovoda i razvodnog postrojenja.

„Zbog toga smatram da sa žiteljima tog dijela naselja treba napraviti adekvatan i prihvatljiv dogovor“, smatra Ostojić.

Iz Ministarstva održivog razvoja i turizma su saopštili da je Vlada na sjednici od 15. aprila 2010. godine donijela Odluku o pristupanju izradi DPP za koridor dalekovoda 400 kv sa optičkim kablom od crnogorskog primorja do Pljevalja i podmorski kabal 500 kv sa optičkim kablom Italija -Crna Gora sa strateškom procjenom uticaja na životnu sredinu.

“Na osnovu sprovedenog postupka javne nabavke Ministarstvo je donijelo Odluku o dodjeli ugovora. Ugovor je sklopljen između tog Vladinog resora i Republičkog zavoda za urbanizam i projektovanje”, kazali su iz Ministarstva.

Na osnovu ugovornih obaveza i zakonom propisane procedure obrađivač je pristupio izradi tih dokumenata.

“Planski osnov za izradu DPP-a za koridor dalekovoda od crnogorskog primorja do Pljevalja i podmorski kabal sa optičkim kablom Italija - Crna Gora, predstavlja Prostorni plan Crne Gore do 2020. godine koji je usvojen u martu 2008. godine i Strategija energetike Crne Gore”, rekli su predstavnici Ministarstva.

Oni su dodali da je, prema PPCG u prostornom konceptu razvoja energetske infrastrukture, predviđeno da se u regionu crnogorskog primorja planira elektroenergetsko postrojenje 400 kV koje bi bilo povezano dalekovodom 400 kV i stvore preduslovi za realizaciju projekta povezivanja prenosnih sistema Crne Gore i Italije podvodnim kablom.

izvor: cdm.me